

Koning
Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

Ipsos Public Affairs

The Social Research and Corporate Reputation Specialists

VROEGER NADENKEN OVER LATER

**Positionering en verwachtingen van de algemene Belgische
bevolking over de planning van de latere levensjaren**

Policy Brief

12 december 2012

Koning Boudewijnstichting
Projectverantwoordelijken :
Mevrouw Saïda Sakali
+ 32 2 549.02.97
sakali.s@kbs-frb.be

Mijnher Yves Dario
+ 32 2 549.62.73
dario.y@kbs-frb.be

Ipsos Public Affairs
Projectcoördinator
Mevrouw Corinne Descamps
+ 32 2 649 49 23
corinne.descamps@ipsos.com

1. Het onderzoek.....	3
1.1. Context	3
1.2. Doelgroep van het onderzoek	3
1.3. Grootte en samenstelling van de steekproef.....	3
1.4. Vragenlijst	3
2. De voornaamste resultaten	4
2.1. Spreken over het leven na het actieve beroepsleven	4
2.2. Gespreksonderwerpen.....	5
2.3. Bestaan van taboeonderwerpen aangaande de latere levensjaren	6
2.4. Taboeonderwerpen aangaande de oude dag	6
2.5. Voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven	8
2.6. Voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven bij de Belgische bevolking	9
2.6.1. Redenen om de latere levensjaren voor te bereiden	10
2.6.2. Welke voorbereidingen treffen de Belgen na hun actieve beroepsleven?	11
2.6.3. Redenen om de latere levensjaren niet voor te bereiden	12
2.7. Het leven na het actieve beroepsleven van de ouders.....	13
2.7.1. Met wie spreken ouders over hun latere levensjaren?	13
2.7.3. Taboeonderwerpen tijdens het gesprek met de ouders.....	14
2.8. Een levensproject voor de latere levensjaren.....	15
2.9. Elementen ter bevordering van de dialoog	16

1. Het onderzoek

1.1. Context

Vandaag de dag is “ouder worden” een centraal aandachtspunt geworden in onze samenleving. Er moet wel op gewezen worden dat onze levensverwachting met 30 jaar gestegen is op een eeuw tijd. Het is nuttig om deze levensfase voor te bereiden die ons te wachten staat eens ons beroepsleven erop zit en om er bij de voorbereiding over te spreken met onze omgeving. De Koning Boudewijnstichting wil de dialoog met onze omgeving aanmoedigen over de voorbereiding van dit ‘tweede’ levensproject. Daarom lanceerde de Stichting het project “Vroeger denken aan later” met als doel instrumenten te ontwikkelen ter bevordering van de dialoog. In het kader van dit project wenste de Koning Boudewijnstichting de Belgische bevolking te ondervragen over de manier waarop ze deze levensfase overweegt en ze zich erop voorbereidt. Het onafhankelijke marktonderzoeksbureau Ipsos kreeg van de Koning Boudewijnstichting de opdracht om de enquête uit te voeren.

1.2. Doelgroep van het onderzoek

De Koning Boudewijnstichting en Ipsos besloten om binnen de Belgische bevolking een steekproef te ondervragen van 40-75-jarigen die vragen dienden te beantwoorden betreffende hun eigen voorbereiding van het leven na hun pensioen alsook vragen over de voorbereiding van het leven na het pensioen van hun ouders.

1.3. Grootte en samenstelling van de steekproef

Van 25 oktober tot 8 november 2012, werden 1009 personen tussen 40 en 75 jaar oud ondervraagd (maximale foutenmarge van 3%), waarvan 405 in Vlaanderen 402 in Wallonië en 202 in Brussel.

De totale steekproef werd opgesplitst in 2 deelsteekproeven van dezelfde grootte, elk ondervraagd op de meest relevante manier naargelang de leeftijdscategorie:

1. een online bevraging voor de 40-59-jarigen bij 509 personen
2. een telefonische bevraging voor de 60-75-jarigen bij 500 personen

Beide steekproeven werden samengesteld op basis van representatieve quota voor de betrokken Belgische bevolking op vlak van leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en beroepsactiviteit.

De resultaten werden gewogen om representatief te zijn voor de Belgische bevolking van 40 tot 75 jaar in elk van de regio's en over heel België.

1.4. Vragenlijst

De vragenlijst werd opgesteld door Ipsos en de Koning Boudewijnstichting.

De gemiddelde duur van de enquête bedroeg 20 minuten en de vragenlijst werd opgesteld in het Frans en het Nederlands.

De volgende thema's kwamen aan bod:

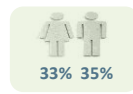
1. Voorstelling van het leven na het actieve beroepsleven: Wat betekent het?
2. Spreken over het leven na het actieve beroepsleven: Wordt hierover gesproken? Met wie en over welke onderwerpen?
3. Voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven: Wat moet men voorbereiden voor het leven na het actieve beroepsleven?
4. Voorbereiding van het eigen leven na het actieve beroepsleven: Heeft men het voorbereid? Wat? Waarom wordt het niet voorbereid?
5. Spreken met zijn ouders over hun zogenaamde oude dag : Heeft men er met hen over gesproken? Hoe vaak? Op welke manier? In welke omstandigheden? Waarover?
6. Elementen ter bevordering van de communicatie met zijn of haar omgeving.

2. De voornaamste resultaten

2.1. Spreken over het leven na het actieve beroepsleven

Grafiek 1: Aandeel van Belgen tussen 40 en 75 jaar die spreken over het leven na het actieve beroepsleven

Hebt/Had u al met iemand gesproken over uw oude dag, uw latere levensjaren?

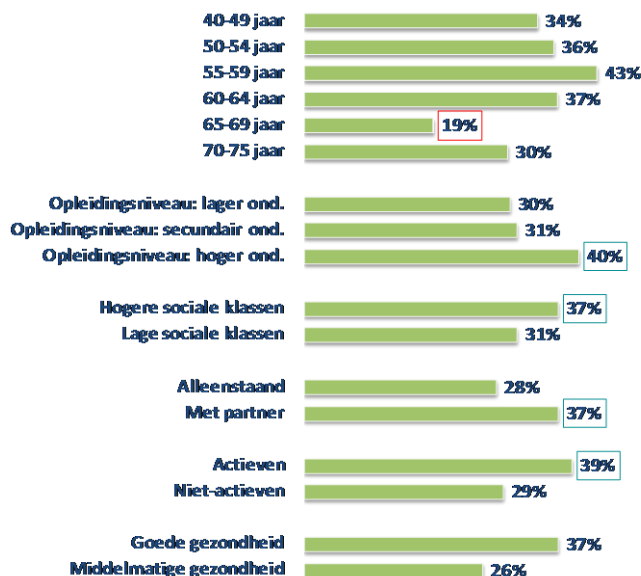
1 OP DE 3 BELGEN TUSSEN 40 EN 75 JAAR SPREEKT OVER ZIJN LEVEN NA HET ACTIEVE BEROEPSLEVEN.

Deze verhouding is dezelfde in de 3 regio's en bij mannen en vrouwen.

Deze 34% telt statistisch gezien meer mensen met een diploma hoger onderwijs (40% versus 30% voor personen met een diploma secundair of lager onderwijs), die behoren tot de hogere sociale klassen (HSK) (37% versus 31% voor personen uit de lagere sociale klassen (LSK), die professioneel actief zijn (39% versus 29% bij inactieven) en die samenwonen (37% versus 28% voor alleenstaanden). We stellen ook een neiging vast tot meer dialoog bij mensen die vinden dat ze in het algemeen in goede gezondheid verkeren (37% versus 26% voor mensen die vinden dat hun algemene gezondheidstoestand middelmatig is).

Verder zullen we zien dat ziekte het eerste taboeonderwerp is van het leven na het pensioen.

Grafiek 2: Profiel van Belgen die spreken over hun leven na het actieve beroepsleven

Gesprekken dienen dus overal aangemoedigd te worden en vooral bij mensen uit de lagere sociale klassen

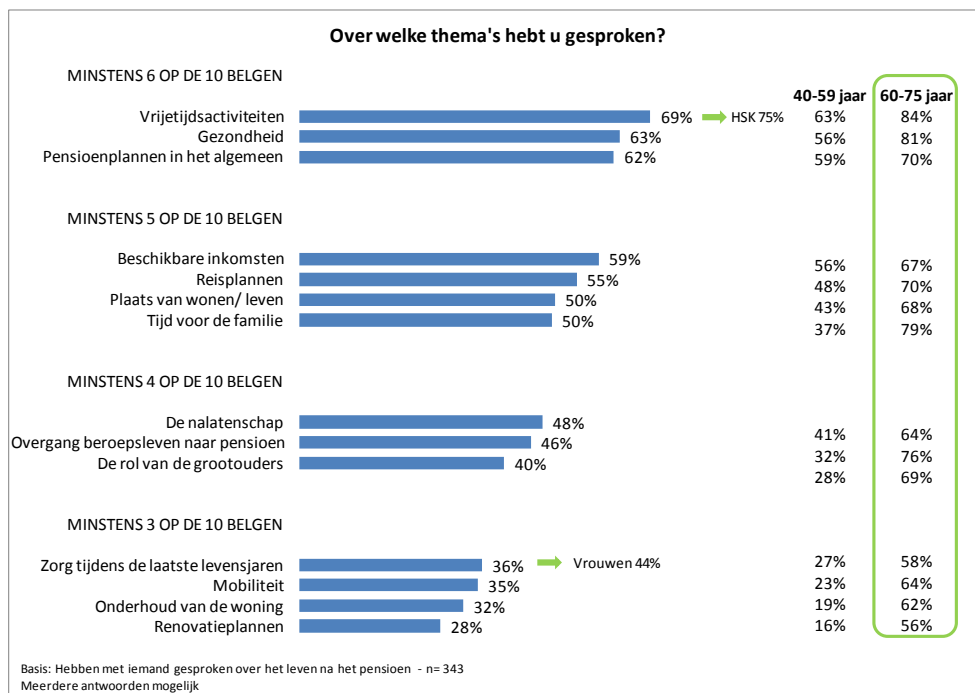
2.2. Gespreksonderwerpen

DE 3 BELANGRIJKSTE GESPREKSONDERWERPEN OVER HET LEVEN NA HET ACTIEVE BEROEPSLEVEN WORDEN AANGEKAART BIJ MINSTENS 6 OP DE 10 BELGEN. HET GAAT DAN OVER VRIJETIJDSDACTIVITEITEN (69%), GEZONDHEID (63%) EN PENSIOENPLANNEN IN HET ALGEMEEN (62%).

Daarop volgen gespreksonderwerpen aangekaart door minstens 5 op de 10 Belgen: de beschikbare inkomsten (59%), reisplannen (55%), de plaats van wonen/ leven (50%) en de tijd voor de familie (50%). Minstens 4 op de 10 Belgen spreken over hun nalatenschap (48%), de overgang van het beroepsleven naar het pensioen (46%) en de rol van grootouders (40%). Tot slot spreken slechts 3 op de 10 Belgen over de zorg die ze wensen tijdens hun laatste levensjaren (36%), hun mobiliteit (35%), het onderhoud en renovatieplannen van hun woning (32% en 28%).

In vergelijking met 40-59-jarigen, vertonen 60-75-jarigen meer interesse in de verschillende thema's aangaande het leven na het actieve beroepsleven. De HSK spreken nog liever over vrijetijdsactiviteiten. Vrouwen verschillen van mannen in het feit dat vrouwen meer spreken over zorg tijdens de laatste levensjaren (44% versus 29% voor mannen).

Grafiek 3 : Thema's die worden aangekaart tijdens het gesprek over het leven na het actieve beroepsleven

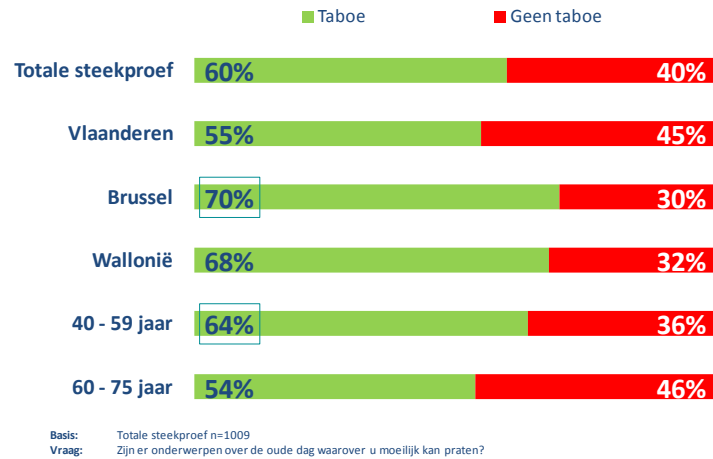
Vóór de pensioenleeftijd heeft men geen algemeen beeld van het leven na het actieve beroepsleven, men vestigt zijn aandacht op vrijetijdsactiviteiten. Eens men met pensioen is, blijven vrijetijdsactiviteiten een aangenaam onderwerp, maar ook andere thema's komen dan opduiken.

2.3. Bestaan van taboeonderwerpen aangaande de latere levensjaren

6 OP DE 10 BELGEN TUSSEN 40 EN 75 JAAR HEBBEN TABOEONDERWERPEN DE LATERE LEVENSJAREN

WALEN EN BRUSSELAARS HEBBEN MEER TABOEONDERWERPEN AANGAANDE 'DE LATERE LEVENSJAREN TEN OPZICHTE VAN VLAMINGEN. DIT IS OOK HET GEVAL VOOR 40-59-JARIGEN TEN OPZICHTE VAN 60-75-JARIGEN.

Grafiek 4: Aandeel van Belgen tussen 40 en 75 jaar die taboeonderwerpen hebben aangaande de zogenaamde oude dag

2.4. Taboeonderwerpen aangaande de oude dag

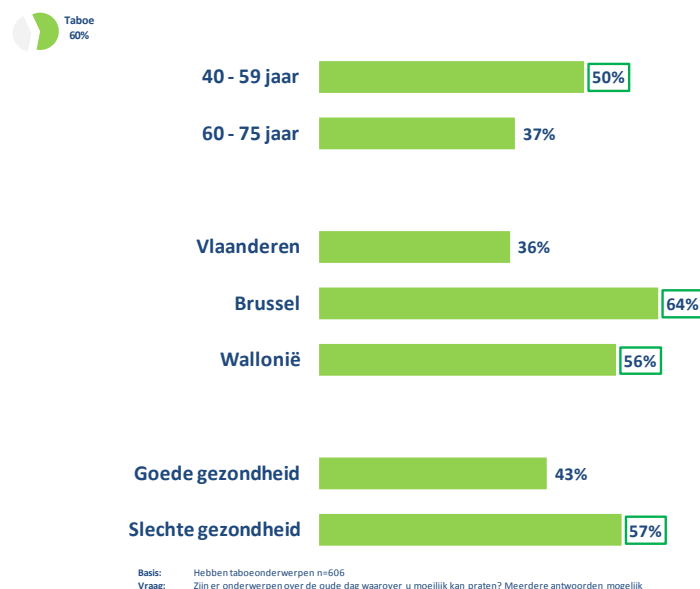
ZIEKTE IS HET BELANGRIJKSTE TABOEONDERWERP AANGAANDE DE LATERE LEVENSJAREN

Dit is zo bij bijna de helft van de Belgen met taboeonderwerpen en bij de helft van de 40-59-jarigen.

De enquête toont aan dat ziekte een nog belangrijker taboeonderwerp is voor mensen met een slechte algemene gezondheidstoestand (57% versus 43% voor mensen met een goede algemene gezondheidstoestand). Dit verklaart ook het hogere percentage van mensen die niet spreken over de oude dag bij mensen met een slechte gezondheidstoestand.

Het is ook moeilijker voor mensen met thuiswonende kinderen om over een ziekte te spreken (55%).

Grafiek 5 : Aandeel van Belgen tussen 40 en 75 jaar die ziekte als taboeonderwerp beschouwen

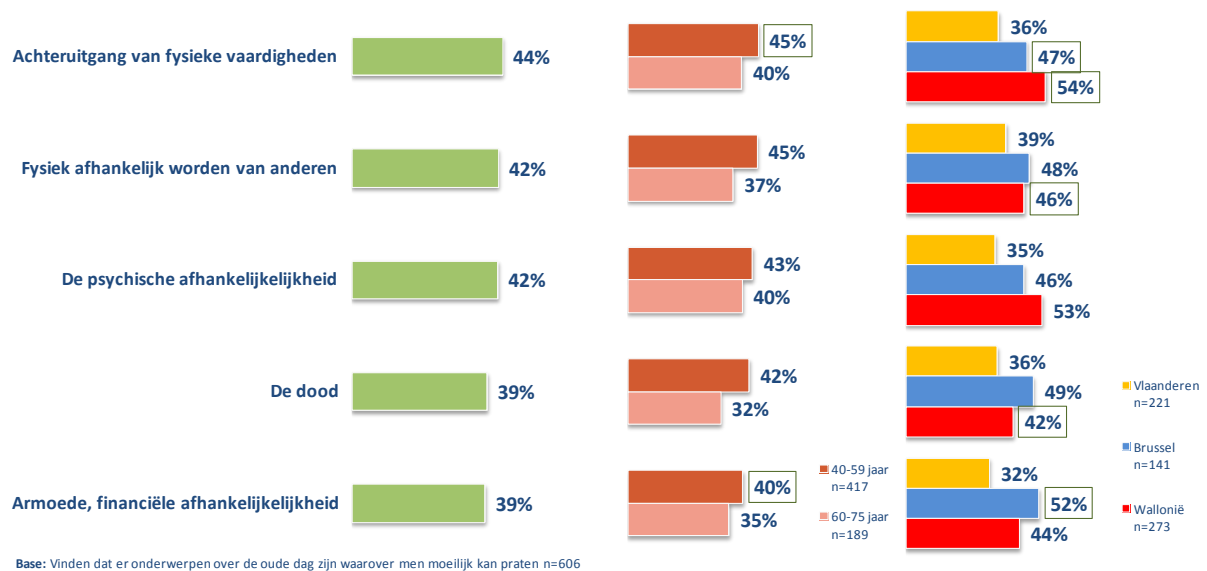

DE FYSIEKE EN PSYCHISCHE ACHTERUITGANG VOLGEN KORT OP ZIEKTE ALS TABOEONDERWERPEN, MET EEN VERMELDING BIJ MINSTENS 4 OP DE 10 BELGEN MET TABOEONDERWERPEN.

Vervolgens komen de dood en de armoede & financiële afhankelijkheid op eenzelfde niveau (39%). Interessant om aan te merken is dat bij 40-59-jarigen ziekte en dood een groter taboeonderwerp vormen dan bij de 60-75-jarigen. De financiële armoede wordt nog meer gezien als taboeonderwerp door alleenstaanden (45%), personen met een middelmatige gezondheidstoestand (45%) en personen die hun woning huren (60%), personen die we zullen definiëren als verzwakt op socio-economisch vlak.

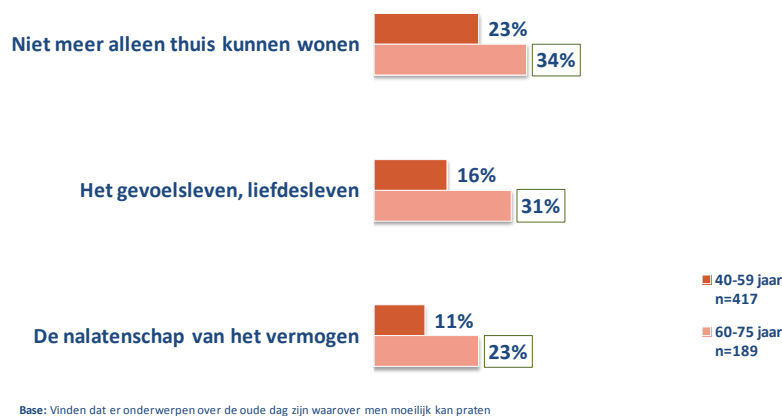
De analyse per regio bevestigt grafiek 4 die aantoonde dat taboeonderwerpen aangaande de oude dag relatief vaker voorkwamen in Wallonië en in Brussel dan in Vlaanderen.

Grafiek 6 : Taboeonderwerpen aangaande de latere levensjaren

De 60- tot 75-jarigen vermelden ook taboes betreffende het feit dat ze niet langer alleen thuis kunnen blijven wonen en betreffende het gevoelsleven (3 personen op de 10 die 60 tot 75 jaar oud zijn) en ook betreffende het regelen van hun nalatenschap (2 personen op de 10 die 60 tot 75 jaar oud zijn).

Grafiek 7 : Andere taboes die meer voorkomen bij de bevolking van 60 tot 75 jaar oud

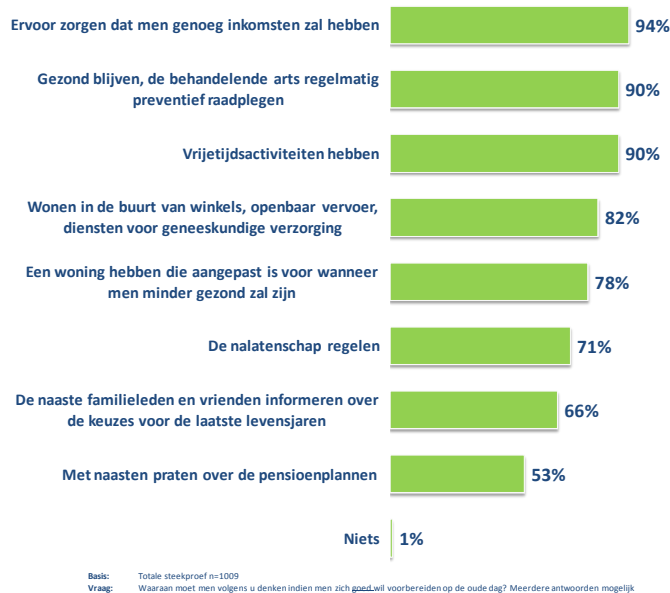

2.5. Voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven

Ongeacht de leeftijd, het geslacht of de sociale klasse, betekent 'het leven na het actieve beroepsleven goed voorbereiden' voor 9 op de 10 Belgen:

1. Ervoor zorgen dat men genoeg inkomsten zal hebben
2. Gezond blijven
3. Vrijtijdsactiviteiten hebben

Grafiek 8: Wat men moet voorbereiden voor het leven na het actieve beroepsleven - % "ja"

2 op de 3 Belgen (66%) vinden dat naaste familieleden en vrienden informeren over de keuzes voor zijn laatste levensjaren ook moet deel uitmaken van de voorbereiding van het leven na het pensioen, 72% van de vrouwen en 60% van de mannen. 7 op de 10 personen in Wallonië versus 6 op de 10 personen in Vlaanderen.

1 op de 2 Belgen denkt dat erover praten met naaste familieleden en vrienden deel moet uitmaken van de voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven. 56% van de personen met een goede gezondheidstoestand versus 48% van de personen met een slechte gezondheidstoestand. Hier vindt men ook het taboeonderwerp van de ziekte terug.

Personen die eigenaar zijn van hun woning zijn ook meer geneigd om een gesprek te overwegen met naaste vrienden en familieleden (55% versus 46% voor huurders).

Waarschijnlijk betreft het gesprek met naaste familieleden en vrienden dan de nalatenschap aangezien 73% van de eigenaars versus 64% van de huurders vinden dat de regeling van de nalatenschap hoort bij de voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven. In het algemeen houden vrouwen en 60-75-jarigen meer rekening dan mannen en 40-59-jarigen, met de praktische organisatie van het leven na het actieve beroepsleven, zoals wonen in de buurt van winkels, openbaar vervoer, diensten voor geneeskundige verzorging, een woning hebben die aangepast is voor wanneer men minder gezond zal zijn en zijn nalatenschap regelen.

De voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven houdt eerst en vooral in dat men ervoor zorgt dat men genoeg inkomsten zal hebben voor deze levensfase. Waarschijnlijk is dit het gevolg van de verschillende campagnes rond pensioensparen die de laatste jaren opduiken en het feit dat ons pensioensysteem steeds vaker in vraag wordt gesteld. Men stelt ook al een bewustwording vast ten opzichte van het behoud van een goede gezondheid.

2.6. Voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven bij de Belgische bevolking

38% VAN DE BELGEN TUSSEN 40 EN 75 JAAR BEREIDEN HET LEVEN NA HUN ACTIEVE BEROEPSLEVEN VOOR

Grafiek 9: Aandeel van Belgen tussen 40 en 75 jaar die het leven na hun actieve beroepsleven voorbereiden

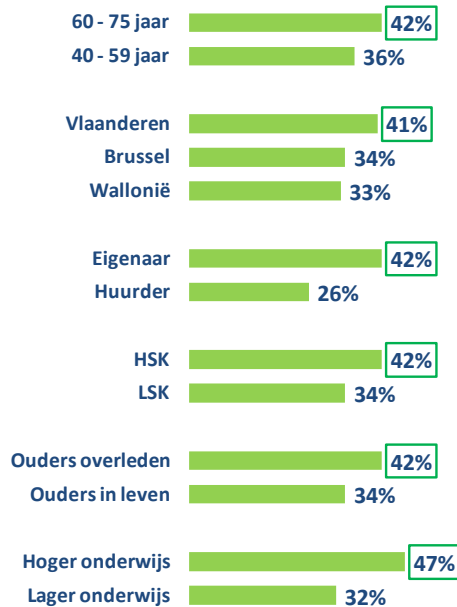
BETERE VOORBEREIDING IN VLAANDEREN EN DE HOGERE SOCIALE KLASSEN

Men bereidt zijn oude dag meer voor in Vlaanderen dan in de 2 andere regio's: 4 op de 10 Vlamingen versus 3 op de 10 Walen en 3 op de 10 Brusselaars. De HSK en de personen met een hoger opleidingsniveau bereiden ook talrijker hun oude dag voor.

Tot slot, zet het overlijden van een ouder en een nogal slechte gezondheidstoestand mensen ertoe aan tot de voorbereiding van de oude dag.

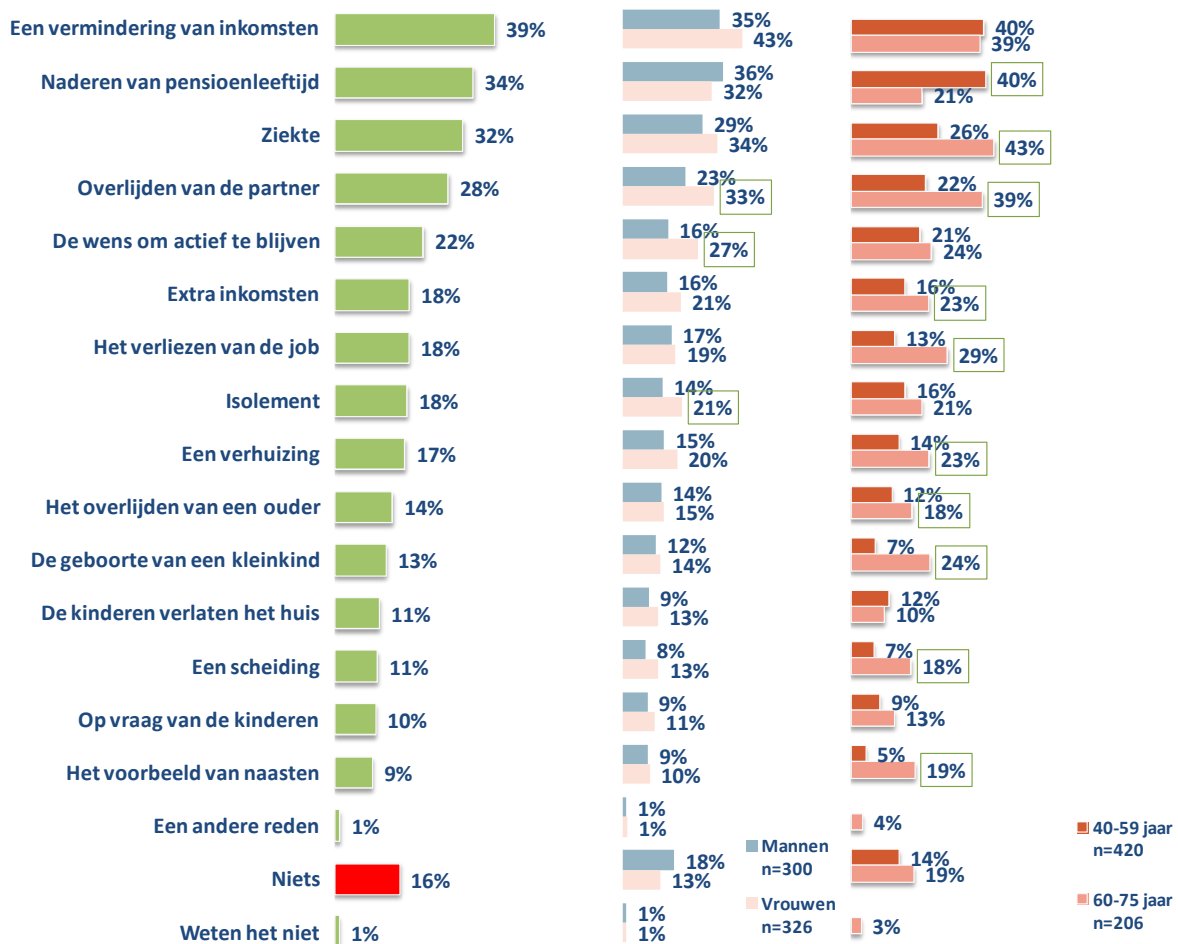
Eigenaars bereiden ook meer hun oude dag voor dan huurders.

Grafiek 10: Profiel van Belgen tussen 40 en 75 jaar die hun oude dag voorbereiden

2.6.1. Redenen om de latere levensjaren voor te bereiden

Grafiek 11: Redenen om de latere levensjaren voor te bereiden

Base: Hebben/Hadden hun oude dag niet voorbereid n=626

De noodzaak om over voldoende financiële middelen te beschikken, scoort het hoogst bij de omstandigheden die zouden aanzetten om deze levensfase voor te bereiden.

Veranderingen in de persoonlijke situatie (overlijden van de partner, verhuizing, overlijden van een ouder, geboorte van een kleinkind, scheiding) zetten eveneens aan om de oude dag voor te bereiden.

1 op de 10 personen zou geneigd zijn om de oude dag voor te bereiden indien de kinderen hierom vroegen.

In het algemeen zijn er bij vrouwen meer redenen die hen kunnen aanzetten om hun oude dag voor te bereiden dan bij mannen. Vrouwen vertonen meer angst voor inactiviteit en isolement dan mannen.

Ook het voorbeeld van naaste familieleden of vrienden die bezig zijn met het plannen van hun oude dag is een niet te verwaarlozen aanmoediging om zelf de oude dag voor te bereiden.

Men bereidt de oude dag voor eens men met pensioen is, en niet vroeger, tenzij bijzondere omstandigheden ons dwingen tot een vroegtijdige voorbereiding.

2.6.2. Welke voorbereidingen treffen de Belgen na hun actieve beroepsleven?

Eerste element bij de voorbereiding van de latere levensjaren is het financiële comfort. Dit is ook de eerste doelstelling (zelfs de belangrijkste doelstelling bij de 40-59-jarigen), van de Belgen die het leven na hun actieve beroepsleven voorbereiden (7 op de 10 personen die het leven na hun actieve beroepsleven voorbereiden), ongeacht hun leeftijd, geslacht of de regio waar ze wonen.

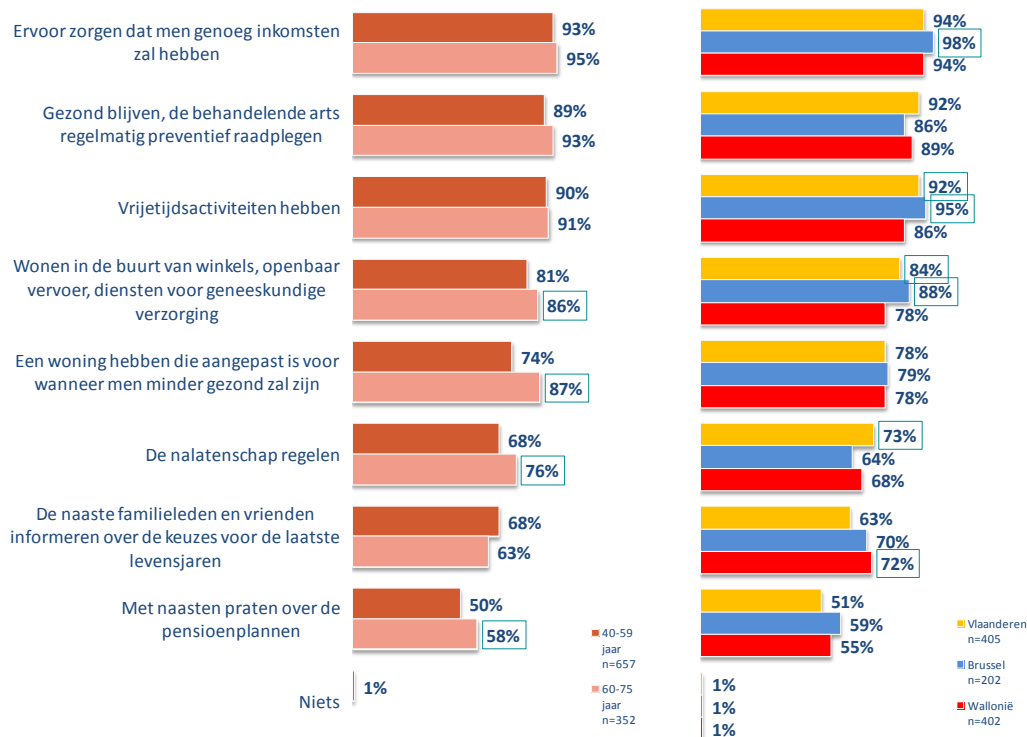
Het financiële comfort bij het pensioen wordt gezocht via de onderschrijving van pensioensparen of een levensverzekering en de natrekking van een eigendom (van zijn woning).

Gezond blijven is de tweede doelstelling van Belgen die hun oude dag voorbereiden (5 op de 10 personen die het leven na hun actieve beroepsleven voorbereiden). Daarvoor raadplegen ze regelmatig hun behandelende arts, letten ze op hun voeding, stellen ze een globaal medisch dossier samen, hebben ze vrijetijdsactiviteiten/ hobby's en doen ze aan lichaamsbeweging.

In het algemeen bereiden 60-75-jarigen hun oude dag ruimer voor dan de 40-59-jarigen die zich focussen op de inkomsten en de gezondheid.

Op regionaal vlak zien we dat de voorbereiding in Wallonië meer gericht is op gezondheid en vrijetijdsactiviteiten/ hobby's dan in Vlaanderen. Walen en Brusselaars bekommeren zich ook meer dan Vlamingen om de inkomsten waarvan ze zullen kunnen genieten tijdens deze levensfase.

Grafiek 12: Elementen ter voorbereiding van de oude dag

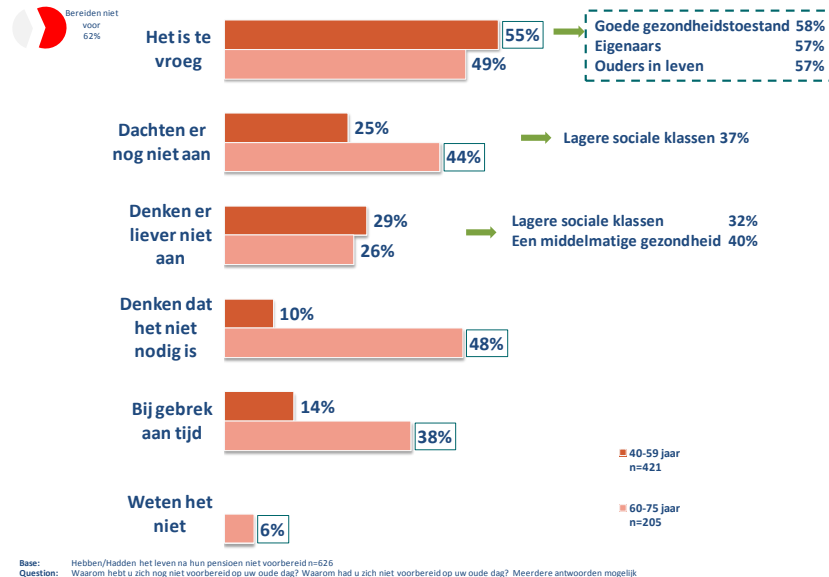

Voor het pensioen, komt het er bij de voorbereiding op neer om in te schrijven op pensioensparen of een levensverzekering.
Na het pensioen, is de voorbereiding ruimer en omvat die gezondheid, vrijetijdsactiviteiten/ hobby's en nalatenschap.
Het is echt pas wanneer men met pensioen is dat men die levensfase voorbereidt.

2.6.3. Redenen om de latere levensjaren niet voor te bereiden

6 OP DE 10 BELGEN BEREIDEN LATERE LEVENSJAREN (HUN 'OUDE DAG') NIET VOOR, VOORAL OMDAT ZE VINDEN DAT HET TE VROEG IS OM HUN LEVEN NA HET ACTIEVE BEROEPSLEVEN VOOR TE BEREIDEN ALS ZE NOG NIET MET PENSIOEN ZIJN (5 OP DE 10 PERSONEN BEREIDEN HET LEVEN NA HUN ACTIEVE BEROEPSLEVEN NIET VOOR).

Grafiek 13: Redenen om het leven na het actieve beroepsleven niet voor te bereiden

“Te vroeg” is een argument dat nog meer aangehaald wordt bij 40-59-jarigen, Belgen die in goede gezondheid verkeren, diegenen met nu al een zeker financieel comfort en diegenen van wie de ouders nog in leven zijn.

Dit bevestigt wat we vroeger al vernamen. De voorbereiding van het leven na het actieve beroepsleven gebeurt eens men met pensioen is tenzij bijzondere omstandigheden ons er vroeger toe verplichten, zoals een ziekte of een overlijden, aangezien de hoofddoelstelling erin bestaat te zorgen voor een financieel comfort.

3 op de 10 personen die het leven na hun actieve beroepsleven niet voorbereiden doen dat niet omwille van een gebrek aan sensibilisatie over het onderwerp, vooral bij LSK.

Evenveel mensen denken niet graag aan die levensfase en bereiden die dus niet voor, dit is opnieuw meer het geval bij LSK en ook bij mensen met een middelmatige gezondheidstoestand. Hier komen waarschijnlijk de taboeonderwerpen van ziekte en ouderdom in deze levensfase tot uiting.

Als we kijken naar de verschillende redenen die aangehaald worden om het leven na het actieve beroepsleven niet voor te bereiden, volgens de leeftijdscategorie van de mensen, merken we een stijging in de sensibilisatie voor de voorbereiding van de oude dag tussen de huidige gepensioneerden (60-75 jaar) en de toekomstige gepensioneerden (40-59 jaar). Bij de huidige gepensioneerden hebben 4 op de 10 er niet aan gedacht om hun oude dag voor te bereiden versus ¼ bij toekomstige gepensioneerden. 5 op de 10 huidige gepensioneerden denken dat het niet nodig was om hun oude dag voor te bereiden versus 1 op de 10 toekomstige gepensioneerden.

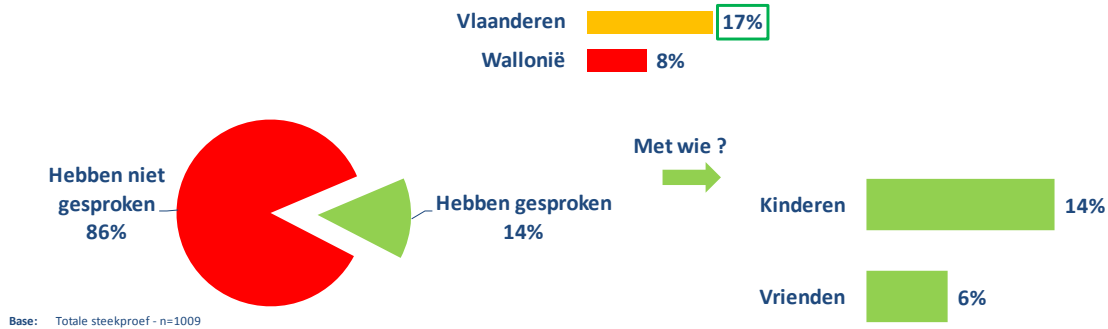
Hoewel het nog geen deel uitmaakt van de gewoonten van de meeste Belgen, verschijnt de voorbereiding van het leven na het pensioen steeds meer in de mentaliteiten.

2.7. Het leven na het actieve beroepsleven van de ouders

2.7.1. Met wie spreken ouders over hun latere levensjaren?

1 OP DE 10 BELGEN SPRAK MET ZIJN OUDERS OVER HET LEVEN NA HUN ACTIEVE BEROEPSLEVEN

Grafiek 14 : Het gesprek met de ouders aangaande hun latere levensjaren

Bij 8 op de 10 respondenten hebben de ouders nooit gesproken over de levensfase na hun actieve beroepsleven. De ouders die het plan voor na hun actieve beroepsleven hebben/hadden besproken, deden dat in de eerste plaats met hun kinderen, en nadien met hun vrienden.

In Vlaanderen bespreken ouders dit onderwerp vaker met hun kinderen dan in Wallonië.

We zien geen verschillen al naargelang de leeftijdsklasse of het geslacht.

4 OP DE 10 BELGEN DIE SPRAKEN MET HUN OUDERS DEDEN DIT NA BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN ZOALS DE ZIEKTE OF HET OVERLIJDEN VAN EEN VAN DE OUDERS OF VAN EEN FAMILIELID.

2 op de 10 Belgen die spraken met hun ouders deden dit zonder specifieke reden.

Grafiek 15: Omstandigheden van het gesprek met de ouders

2.7.3. Taboeonderwerpen tijdens het gesprek met de ouders

BIJNA 3 OP DE 10 BELGEN ONDERVINDEN MOEILIKHEDEN OM MET HUN OUDERS TE SPREKEN OVER DE 'OUDE DAG'.

Grafiek 16 : Aandeel van de Belgen die taboeonderwerpen hebben aangaande de oude dag van hun ouders

Base: Totale steekproef n=1009
Question: Zijn er in het algemeen onderwerpen gelinkt met het leven na het pensioen waarover men moeilijk kan praten met ouders?

In gesprekken met ouders, is het eerste taboeonderwerp aangaande de oude dag de dood, gevolgd door alle logische gevolgen van veroudering (ziekte, fysieke en psychische achteruitgang, autonomieverlies). Nalatenschap is een ander taboeonderwerp dat vaak wordt vermeld, waarschijnlijk omdat dat het overlijden van een ouder impliceert.

Grafiek 17: Taboeonderwerpen tijdens het gesprek met de ouders

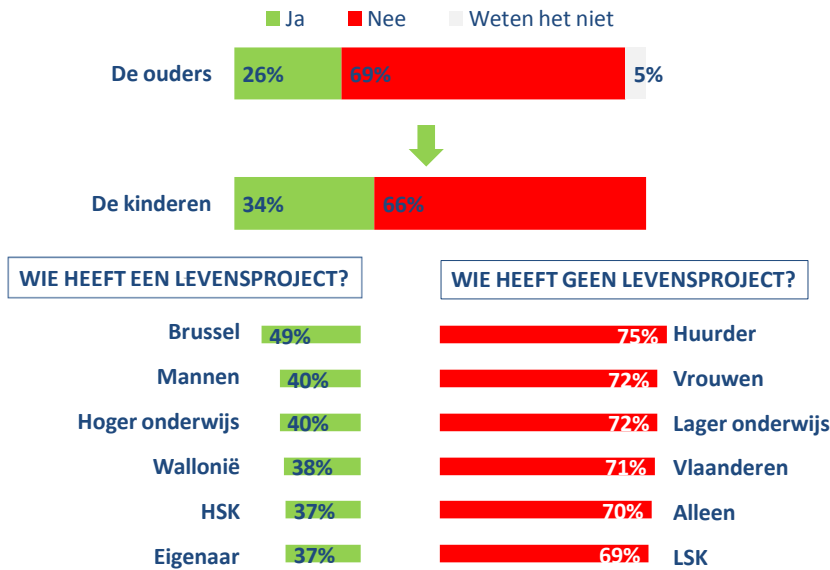
Base: Vinden dat er onderwerpen over het leven na het pensioen zijn waarover men moeilijk kan praten n=271
Question: Welke zijn de onderwerpen over het plannen van de latere levensjaren waarover men moeilijk kan praten met z'n ouders? Meerdere antwoorden mogelijk

De vorige generatie sprak weinig met de kinderen over de voorbereiding van de oude dag: 14% versus 41% van de huidige generatie.
Gesprekken vonden bijna enkel plaats naar aanleiding van een bijzondere omstandigheid. Door de verschillende taboeonderwerpen aangaande de oude dag, is het moeilijker geworden om erover te spreken met de ouders dan met de kinderen. Spreken met de ouders over hun oude dag, is dat niet spreken over hun komende dood?

2.8. Een levensproject voor de latere levensjaren

34% VAN DE BELGEN HEBBEN EEN LEVENSPROJECT VOOR DE LATERE LEVENSIJAREN VERSUS 26% VAN HUN OUDERS

Grafiek 18: Aandeel van de Belgen en van hun ouders die een plan hebben voor hun oude dag

Base: Totale steekproef n=1009
Question: Zou u zeggen dat u een plan heeft/had voor uw oude dag?
Zou u zeggen dat uw ouders een plan hebben/hadden voor hun oude dag?

We tellen bijna evenveel Belgen die een levensproject hebben voor hun oude dag (34%) als Belgen die hun oude dag hebben voorbereid (38%).

Hun profiel komt overeen op socio-economisch niveau: eerder mannen, HSK, hogere opleidingsniveaus, eigenaars.

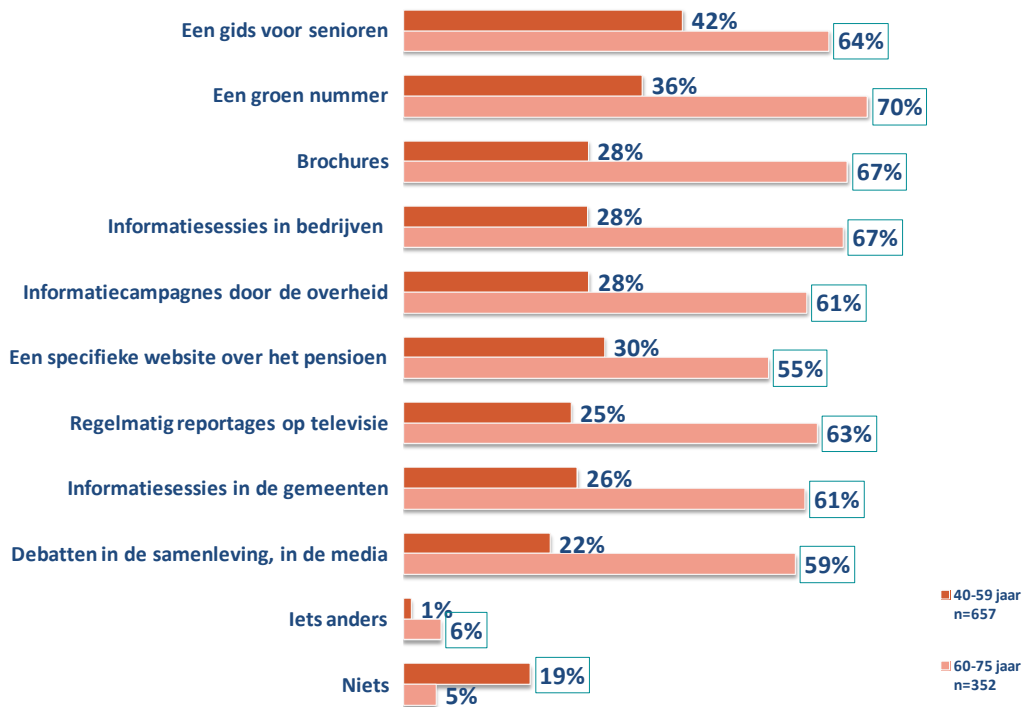
De oude dag voorbereiden geeft de indruk een levensproject te hebben voor die levensfase. Over één generatie merken we een positieve evolutie van het concept van een levensproject voor de latere levensjaren .

2.9. Elementen ter bevordering van de dialoog

BIJNA 9 BELGEN OP DE 10 ZIJN VOORSTANDERS VAN ELEMENTEN TER BEVORDERING VAN DE DIALOOG.

Deze elementen kunnen verschillende vormen aannemen: een gids over het leven na het pensioen die elke persoon die met pensioen gaat ontvangt alsook zijn naasten, een uniek groen nummer voor het hele land waar men informatie et advies kan verkrijgen, brochures die ter beschikking worden gesteld in druk bezochte plaatsen, enz.

Grafiek 19: Gewenste elementen ter bevordering van de dialoog

Base: Totale steekproef n=1009

Belgen die nu met pensioen zijn, zijn grotere vragers naar elementen ter bevordering van de dialoog dan Belgen die nog professioneel actief zijn, wat bevestigt wat we tot nu toe gezien hebben: het leven na het actieve beroepsleven wordt pas voorbereid eens men met pensioen is.

Aangezien de LSK en minder opgeleide mensen momenteel minder gesensibiliseerd worden voor de voorbereiding van de oude dag, lijkt het ons des te belangrijker dat de elementen ter bevordering van de dialoog gemakkelijk bereikbaar zijn en informatie verschaffen over alle aspecten van de voorbereiding van het leven na het pensioen in een eenvoudige taal die niet afschrikt. Elementen ter bevordering van de dialoog mogen ook geïsoleerde of sociaal kwetsbare mensen niet uit het oog verliezen: deze mensen moeten begeleid worden in de voorbereiding van hun oude dag.

Ipsos Public Affairs

Operation Office & Postal Address: Waterloo Office Park, Bat. J,
Drève Richelle 161 – 1410 Waterloo - Belgium

02-642.47.11 – 02-648.34.08